

A szárföldiek esete a törökökkel

A szájhagyomány szerint az 1680-as években Szárföldet is elérték a török seregek. A győri török basa Janurek agára bízta a harács behajtását, amelyet a törökök az alattvaló, nem mohamedán népektől adó gyanánt szedtek be. A Szárföldön és a környék településein élő, kiszolgáltatott lakosságot arra kényszerítették, hogy jószágait a török sereg számára szolgáltatassa be. Így gondoskodtak a sereg ellátásáról. Az összegyűjtött állatokat egy Szárföld határában található legelőn helyezték el. A szárföldiek napi hét birka és kettő tulok leadására voltak kötelezve. A falu lovait és egyéb állatait, valamint az asszonyokat és a gyerekeket a Hanság mocsaras vidékére, a Góla-dombra és a Hosszú-dombra menekítették. Ezt a területet füzes-nádas vette körül, így jó rejtékhelyül szolgált az ott meghúzódó menekülteknek. Az oda vezető utat és gázlókat is csak a helyi lakosság ismerte. A faluban csak az idősebb emberek és az akkor Szárföldön szolgáló János páter maradt.

Az állatok beszolgáltatása egyre nagyobb terhet rótt a falu népére, ám a kellő furfanggal és bátorsággal felvértezett szárföldiek egy cselhez folyamodtak, kihasználva a babonás törökök félelmét, amelyet egy különös természeti jelenség váltott ki belőlük.

A rothadó tőzeg, a lápos vidékeken gázt engedett ki magából, amely robbanásszerűen, néha lángnyelvek kíséretében tört a felszínre. Ebben a jelenségben a törökök a lidérc működését vélték felfedezni, így éjszaka szinte őrizenlenül hagyták az elkobzott állatokat.

Élve a lehetőséggel néhány falubeli fehér leplet öltött magára, és szellemként elhajtotta a beszolgáltatott állatokat. A törökök ugyan észrevették, hogy az állatállomány másnapra megfogyatkozik, de a dzsinek, a rossz szellemek művének tartották az állatok eltűnését.

A környékbeli falvakról közben elfogytak az állatok, így már nem tudtak mit beszolgáltatni a török sereg részére. Az osli bírót kalodába is záratták, aki attól való félelmében, hogy elevenen megnyúzzák, elárulta, hogy a szárföldiek hogyan képesek még mindig napról-napra állatok leadására. A szárföldiek nem tudván az osli bíró árulásáról tovább folytatták éjszakai tevékenységüket. Az elhajtott állatok egy részét elrejtették a láposba, másik részét pedig meghagyták másnapra. A török aga jelet nyíratott az állatokra, így akart megbizonyosodni arról, hogy a szárföldiek a már beszolgáltatott állatokat adják le újra és újra.

Miután fény derült a szárföldiek cselére az aga bosszúból betört a faluba.

A falu népének egy részét kivégezték, másik része a közeli erdőbe menekült, amit a törökök felgyújtottak és amit a mai napig Égett-erdőnek hívunk. A falut - a legenda szerint - négy ágyúval csaknem teljesen lerombolták.

A szenvedésekkel teli időszak után új élet indult az újrászerveződő faluban.

Nyakavágó története

A Hanság lágvilágán kívül nagy kiterjedésű erdők is ideális búvóhelyet jelentettek a törvény elől bújdosóknak. Nem csoda tehát, hogy Babót, Vitnyéd és Szárföld környékén sok futóbetyár kódorgott az erdőben. Akkoriban az eladásra szánt gabonát szekéren hordták be a soproni piacra. Így tett egy szárföldi ember is. Miután eladta a gabonát, elindult hazafelé. A lassan poroszkáló lovak Vitnyéd felé közeledtek, amikor kocsijára felkérérdzkedett egy betyár. Tudta, hogy a gabonáért kapott pénz az embernél van, és követelte, hogy adja oda. Mivel nem adta, először folytatni kezdte, majd elvágta a nyakát. A szárföldi ember mégis életben maradt, de holtá napjáig viselte a nyakavágó megnevezést és családja is örökölte ezt a ragadványnevet.